

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Sklepi Sveta o svetovni razsežnosti evropskega visokega šolstva

(2014/C 28/03)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Z bolonjsko deklaracijo z dne 19. junija 1999 je bil uveden medvladni postopek za vzpostavitev evropskega visokošolskega prostora, ki ga Evropska unija dejavno podpira. Ministri za visoko šolstvo iz sodelujočih držav so aprila 2012 na srečanju v Bukarešti v ta namen sprejeli strategijo „Z mobilnostjo do kakovostnejšega študija“ za obdobje do leta 2020 (*Mobility for Better Learning strategy 2020*), ki ima pomembno vlogo pri spodbujanju internacionalizacije visokega šolstva ⁽¹⁾.
2. V Direktivi Sveta 2004/114/ES ⁽²⁾ z dne 13. decembra 2004 o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela je navedeno, da je eden od ciljev dejavnosti Skupnosti na področju izobraževanja, da se Evropa kot celota uveljavi kot svetovno središče odličnosti za študij in poklicno usposabljanje.
3. V Direktivi Sveta 2005/71/ES ⁽³⁾ z dne 12. oktobra 2005 o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja je zastavljen podoben cilj: Skupnost mora postati privlačnejša za raziskovalce z vsega sveta, EU pa se mora uveljaviti kot mednarodno raziskovalno središče.
4. Ministri za visoko šolstvo, ki sodelujejo v bolonjskem procesu, so v mednarodni strategiji, ki so jo sprejeli maja 2007 v Londonu ⁽⁴⁾, poudarili, da mora biti evropski visokošolski prostor odprt in privlačen za druge dele sveta ter da je na tem področju treba okrepiti sodelovanje in politični dialog z neevropskimi državami.

5. V sklepih Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju je poudarjeno, da je treba državam članicam pomagati pri posodabljanju visokega šolstva ter si hkrati prizadevati za močno sinergijo z bolonjskim procesom, zlasti pri zagotavljanju kakovosti, priznavanju kvalifikacij, mobilnosti in instrumentih za zagotavljanje preglednosti.
6. Posebni cilj strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast, sprejete junija 2010 ⁽⁵⁾, je izboljšati raven izobrazbe, zlasti s povečanjem deleža mladih, ki so uspešno zaključili terciarno ali enakovredno izobraževanje, na najmanj 40 % do leta 2020.
7. V sklepih Sveta z dne 11. maja 2010 o internacionalizaciji visokošolskih ustanov ⁽⁶⁾ je poudarjeno, da mednarodni programi sodelovanja in politični dialog s tretjimi državami na področju visokošolskega izobraževanja ne le omogočajo svobodnejši pretok znanja, temveč tudi prispevajo k večji kakovosti in mednarodnemu ugledu evropskega visokega šolstva, spodbujajo raziskave in inovativnost, pa tudi mobilnost in medkulturni dialog ter mednarodni razvoj v skladu s cilji zunanje politike EU.
8. V sklepih Sveta o referenčnem merilu za učno mobilnost z dne 28. in 29. novembra 2011 ⁽⁷⁾ je določeno merilo, po katerem naj bi do leta 2020 v EU povprečno vsaj 20 % visokošolskih diplomantov del visokošolskih študijskih obveznosti ali usposabljanja opravilo v tujini (vključno z delovno prakso).
9. Svet je v sklepih z dne 28. in 29. novembra 2011 o modernizaciji visokega šolstva pozdravil namero Komisije, da bo pripravila mednarodno strategijo EU za večjo mednarodno

⁽¹⁾ Sporočilo iz Bukarešte, 27. april 2012, str. 3.

⁽²⁾ UL L 375, 23.12.2004, str. 12.

⁽³⁾ UL L 289, 3.11.2005, str. 15.

⁽⁴⁾ Evropski visokošolski prostor v svetovnem okviru.

⁽⁵⁾ EUCO 13/10.

⁽⁶⁾ UL C 135, 26.5.2010, str. 12.

⁽⁷⁾ UL C 372, 20.12.2011, str. 31.

uspešnost in prepoznavnost visokošolskega izobraževanja ter si skupaj s partnerji prizadevala za poglobitev odnosov in nadgradnjo zmogljivosti na področju visokega šolstva.

TER GLEDE NA:

konferenco predsedstva o vlogi evropskega visokošolskega izobraževanja v svetu, ki je bila 6. septembra 2013 v Vilni in na kateri je bilo poudarjeno, da morajo države članice in visokošolske institucije izdelati celovite strategije za internacionalizacijo, ki bodo:

- usmerjene v izboljšanje kakovosti in privlačnosti evropskega visokošolskega izobraževanja,
- poleg mobilnosti dale večji poudarek tudi svetovni razsežnosti pri oblikovanju in vsebini študijskih programov ter v procesih poučevanja in učenja (t. i. „internacionalizaciji doma“),
- z združevanjem novih digitalnih virov s tradicionalnejšimi oblikami poučevanja in učenja ter visoko kakovostjo, ki bo vseskozi zagotovljena, nagovorile bolj raznolike skupine in večje število študentov,
- omogočile boljše razvojno sodelovanje s strateškimi partnerstvi in nadgradnjo zmogljivosti.

SE Z ZANIMANJEM SEZNANJA S:

- sporočilom Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom *Evropsko visokošolsko izobraževanje v svetu* ⁽¹⁾ ter
- sporočilom Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom *Odpiranje izobraževanja: inovativno poučevanje in učenje za vse z novimi tehnologijami in prosto dostopnimi učnimi viri* ⁽²⁾.

SE ZAVEDA, DA:

1. ima visokošolsko izobraževanje ključno vlogo pri razvoju posameznikov v aktivne in zrele državljane, ki so sposobni izraziti svoje mnenje, deluje pa tudi kot močna spodbuda za pametno, trajnostno naravnano in vključujočo družbo, blaginjo posameznikov in gospodarsko rast. K temu razvoju lahko še dodatno prispevamo z mednarodno mobilnostjo posameznikov in vključitvijo svetovne razsežnosti v visokošolske programe;
2. so prednost evropskih visokošolskih sistemov visoka kakovost izobraževanja in raziskav, raznolikost institucij ter podpora, ki se v okviru teh sistemov namenja sodelovanju na področjih, kjer to prinaša dodano vrednost, na primer pri programih skupnih ali dvojnih diplom, doktorskih programih in študiju ter v okviru mednarodnih partnerstev;

3. ima visokošolsko izobraževanje, kot tudi terciarno poklicno izobraževanje in usposabljanje, v sedanjih gospodarskih razmerah ključno vlogo pri izboljševanju evropskih zmogljivosti za raziskave in inovacije, saj v ta namen zagotavlja visoko izobražene človeške vire, s tem pa tudi delovna mesta, gospodarsko rast in blaginjo;
4. kompetence diplomantov niso vedno usklajene z novimi potrebami na trgu dela in v družbi; delodajalci v javnem in zasebnem sektorju poročajo o tovrstnem neskladju in težavah, ki jih imajo pri iskanju ustreznih kandidatov za potrebe gospodarstva, ki temelji na znanju;
5. se bodo v naslednjih desetletjih verjetno pokazale resne posledice staranja prebivalstva v EU, saj se bo problem pomanjkanja znanj in spretnosti diplomantov, s katerim se soočajo evropski delodajalci, zaradi vztrajno nizkih stopenj rodnosti še dodatno zaostрил;
6. imajo visokošolske institucije kot viri znanja in inovacij tudi družbeno odgovornost, da prispevajo k človeškemu razvoju in skupnemu dobremu, tako na nacionalni kot tudi na širši svetovni ravni.

MENI, DA:

1. lahko z aktivnim sodelovanjem mednarodnega visokošolskega osebja, raziskovalcev in študentov na evropskih visokošolskih institucijah, nudenjem finančne in organizacijske podpore za mednarodno mobilnost študentov in osebja ter intenzivnejšim prizadevanjem za internacionalizacijo študijskih programov pomagamo študentom pri razvijanju ustreznih kompetenc za svetovni trg dela;
2. so države članice in evropske visokošolske institucije z omrežji, kot je ENIC/NARIC, ter z dejavnostmi, kot sta programa *Erasmus Mundus* in *Tempus*, v okviru bolonjskega procesa ob podpori EU precej napredovale pri oblikovanju mehanizmov za čezmejno zagotavljanje kakovosti in priznavanje kvalifikacij;
3. bi mednarodni razvoj, ki se odraža v vse večji prisotnosti prosto dostopnih izobraževalnih virov in gradiva ter množičnih spletnih učnih programov, lahko opazno vplival na visokošolske izobraževalne sisteme in omogočil nove inovativne oblike čezmejnega sodelovanja v svetovnem merilu.

ZATO POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ PO POTREBI SODELUJEJO Z VISOKOŠOLSKIMI INSTITUCIJAMI IN OB DOSLEDNEM SPOŠTOVANJU NJIHOVE AVTONOMIJE:

1. v sodelovanju z ustreznimi deležniki strateško in celovito pristopijo k internacionalizaciji ter se pri tem usmerijo na tri glavna področja:

⁽¹⁾ Dok. 12453/13.

⁽²⁾ Dok. 14116/13 + ADD 1.

(a) mobilnost študentov in visokošolskega osebja;

- (b) internacionalizacijo študijskih programov ter digitalnega učenja;
- (c) strateško sodelovanje, partnerstva in krepitev zmogljivosti;
2. spodbujajo dvosmerno mednarodno mobilnost študentov za pridobitev diplome in kreditnih točk ter omogočajo mobilnost visokošolskega osebja med Evropo in tretjimi državami, med drugim tako, da:
- (i) v strategije za internacionalizacijo vključijo mobilnost študentov, raziskovalcev in visokošolskega osebja kot njihov osrednji sestavni del, podprt s kakovostnim okvirom, ki lahko med drugim vključuje storitve usmerjanja in svetovanja;
- (ii) uvedejo dvosmerne sheme mobilnosti s tretjimi državami, ki bodo v skupnem interesu ter v katerih bosta ustrezno uravnoteženi fizična in virtualna mobilnost, pa tudi obe smeri mobilnosti, in zajete zelo različne teme, po potrebi pa bodo ciljno obravnavana področja, na katerih primanjkuje znanj in spretnosti;
- (iii) si prizadevajo, da bodo kreditne točke, diplome, kvalifikacije in kompetence, ki jih mednarodno mobilni študenti, raziskovalci in visokošolsko osebje pridobijo v tujini, priznane v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso;
- (iv) bolj poudarijo pomen učnih rezultatov in usklajenosti z evropskimi orodji za zagotavljanje preglednosti, kot so evropski sistem zbiranja in prenašanja kreditnih točk, priloge k diplomam in evropsko ogrodje kvalifikacij, ter z mehanizmi zagotavljanja kakovosti in
- (v) pospešijo obravnavo predlogov za prenovitev direktiv o pogojih za vstop in bivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja in študija;
3. spodbujajo „internationalizacijo doma“ in digitalno učenje ter s tem omogočijo pridobivanje mednarodnih izkušenj tudi večini evropskih študentov, ki ne sodelujejo v programih fizične mobilnosti, med drugim tako, da:
- (i) jim v okviru terciarnega izobraževanja zagotovijo visokokakovostne zmogljivosti in storitve, ki bodo prilagojene njihovim potrebam;
- (ii) učinkovito izkoristijo mednarodne izkušnje in kompetence visokošolskega osebja in jih spodbujajo k sodelovanju pri razvijanju visokokakovostnih mednarodno usmerjenih študijskih programov, ki bodo namenjeni vsem študentom, ne glede na to, ali sodelujejo v programih mobilnosti;
- (iii) študentom, raziskovalcem in visokošolskemu osebju ponudijo več možnosti za razvijanje jezikovnih kompetenc, zlasti s ponudbo tečajev jezika države gostiteljice za posameznike, ki obiskujejo programe, ki niso v njihovem maternem jeziku, da bi čim bolj izkoristili prednosti evropske jezikovne raznolikosti ter da bi se zadevni študentje, raziskovalci in osebje čim bolj vključili v okolje v državi gostiteljici;
- (iv) ponudijo več možnosti za mednarodno sodelovanje prek spletnega učenja ter preučijo nove načine podajanja vsebin z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije in prosto dostopnih izobraževalnih virov, da povečajo dostopnost, internacionalizirajo študijske programe in utrejo pot novim oblikam partnerstev;
4. spodbujajo vzpostavljanje partnerstev v Evropi in zunaj nje, da bi okrepili institucionalne zmogljivosti na področju izobraževanja, raziskav in inovacij, med drugim tako, da:
- (i) poskrbijo, da bodo študijski programi spodbudni za podjetništvo in inovativnost ter omogočali razvoj prenosljivega znanja in spretnosti, obenem pa v tesnem sodelovanju z delodajalci v EU in zunaj nje ustvarjajo nove priložnosti za mednarodno usposabljanje;
- (ii) opozarjajo na pomen konkretnih prednosti in poglobljenih ciljev posameznih visokošolskih ustanov, saj so ti podlaga za učinkovito in smotno porabo javnih sredstev;
- (iii) odpravijo preostale ovire za razvoj in izvajanje programov skupnih ter dvojnih in večkratnih diplom, hkrati pa izboljšajo ukrepe za zagotavljanje kakovosti in čezmejno priznavanje kvalifikacij;
- (iv) se zavzemajo za usklajenost med strategijami držav članic za internacionalizacijo in politikami razvojnega sodelovanja EU, pri čemer naj upoštevajo načela enakosti in lastne odgovornosti držav partneric, pa tudi potrebe visokošolskih institucij;
- (v) spodbujajo študente, raziskovalce in visokošolsko osebje iz tretjih držav, da s svojimi izkušnjami delujejo kot ambasadorji sodelovanja z visokoškolskimi institucijami v zadevnih državah;
- (vi) spodbujajo visokošolske institucije k razvijanju lastnih celostnih strategij za internacionalizacijo, v katerih bodo upoštevale njeno večplastnost, saj bo vplivala na vsa področja univerzitetnega življenja, tudi na raziskovalne dejavnosti, poučevanje, upravljanje, administrativne službe in storitve, ter jim pri tem nudijo vso podporo.

POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

1. podpre države članice in visokošolske institucije pri njihovem celostnem in strateškem prizadevanju za internacionalizacijo ter pri izkoriščanju možnosti za mednarodno sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja v okviru programov Erasmus+ in Obzorje 2020, tudi z:
- (i) večjo finančno podporo za spodbujanje mobilnosti, ki bo za študente in visokošolsko osebje iz tretjih držav ter tiste, ki v te države odhajajo, na voljo v okviru programa Erasmus+, za zadevne raziskovalce pa v okviru dejavnosti Marie Skłodowska-Curie iz programa Obzorje 2020;

- (ii) podporo mednarodnemu konzorciju visokošolskih ustanov pri razvijanju skupnih magistrskih in doktorskih diplom prek programa Erasmus+ in dejavnosti Marie Skłodowska-Curie, ter možnostmi pridobitve štipendij na visoki ravni za študente in doktorske kandidate;
- (iii) podporo strateškim partnerstvom za sodelovanje in inovacije v visokem šolstvu, vključno s partnerstvi za krepitev zmogljivosti med visokošolskimi institucijami v EU in zunaj nje;
2. si bo v sodelovanju z državami članicami prizadevala za večjo privlačnost evropskega visokošolskega prostora in na svetovni ravni promovirala njegovo raznolikost, tudi z:
- (i) izboljšanjem njegove kakovosti in preglednosti, zavzemanjem za čezmejne mehanizme za zagotavljanje kakovosti ter spodbujanjem primerljivosti kvalifikacij, kreditnih točk in sistemov priznavanja kvalifikacij v okviru mednarodnega sodelovanja in dialoga;
- (ii) izpopolnitvijo Univerzitetne listine Erasmus, vključno s smernicami za visokošolske institucije za samooceno in spremljanje, s tem pa tudi večjo kakovostjo akademske mobilnosti;
- (iii) kjer je to ustrezno, s spodbujanjem uporabe novega, večdimenzionalnega, mednarodnega orodja za zagotavljanje preglednosti „U-Multirank“, ki omogoča večjo primerljivost visokošolskih institucij, ob spoštovanju avtonomije visokošolskih institucij;
- (iv) podporo sodelovanju med državami članicami ter nacionalnimi agencijami za promocijo in združenji nekdanjih diplomantov z izmenjavo informacij ter izvajanjem in usklajevanjem skupnih ukrepov, da bi Evropo na trgu predstavila kot destinacijo, ki nudi visokokakovostni študij in raziskovanje (npr. s študentskimi sejmi in oblikovanjem skupnih promocijskih orodij);
3. spodbuja visokošolsko sodelovanje za inovativnost in razvoj med EU in njenimi partnericami v svetu, tudi z:
- (i) dvostranskim in večstranskim političnim dialogom s ključnimi mednarodnimi partnerji v skladu z zunanjo politiko EU;
- (ii) promoviranjem Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo ter skupnosti znanja in inovacij kot izhodiščnih platform za mednarodno sodelovanje pri inovacijah, raziskavah in v visokem šolstvu in s tem tudi soočanjem z družbenimi izzivi;
- (iii) podporo oblikovanju strokovno utemeljenih politik na področju mednarodnega izobraževanja in izboljšavami v tej smeri z raziskavami, zbiranjem in analizo statističnih podatkov ter dialogom s strokovnjaki.
-